

Rzeszów, 24 listopada 2025 r.

Prof. dr hab. Marcin JURGILEWICZ
Politechnika Rzeszowska im. I. Łukasiewicza

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pana mgra Pawła Jaśkiewicza
pt.: *Model naboru na stanowiska attaché obrony w kontekście
bezpieczeństwa militarnego*
przygotowanej
pod kierunkiem naukowym

Pana płk. dr. hab. Bartosza Kozickiego, prof. uczelni
i Pana ppłk. dr. hab. Marcina Górnikiewicza, prof. uczelni

W wykonaniu uchwały nr 56/RDN NoB/2025 z dnia 29 października 2025 r. Rady Dyscypliny Naukowej „Nauki o Bezpieczeństwie” WAT o powołaniu recenzentów w przewodzie doktorskim Pana mgra Pawła Jaśkiewicza przedstawiam recenzję rozprawy doktorskiej pt.: *Model naboru na stanowiska attaché obrony w kontekście bezpieczeństwa militarnego*, której promotorem jest Pan płk dr hab. Bartosz Kozicki, prof. uczelni i Pan ppłk dr hab. Marcin Górnikiewicza, prof. uczelni z oceną pozytywną oraz wnioskiem o przeprowadzenie dalszych czynności przewodu doktorskiego zmierzających do nadania Panu mgr Pawłowi Jaśkiewiczowi stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

1. Znaczenie podjętego tematu rozprawy doktorskiej

Temat rozprawy doktorskiej podjęty przez Pana mgra Pawła Jaśkiewicza jest oryginalny, jak też interesujący, gdyż pozwala spojrzeć na zjawisko naboru na stanowiska attaché obrony z perspektywy bezpieczeństwa militarnego. I choć badania naukowe poświęcone problematyce bezpieczeństwa militarnego mają już swój wyraz w wielu opracowaniach naukowych, tym niemniej ukazanie tego rodzaju bezpieczeństwa przez pryzmat obsady stanowisk dyplomatycznych stało się interesującym wyzwaniem naukowym. Przesądza o tym nie tylko właściwie sformułowany ogólny problem badawczy ujęty w pytaniu o wpływ nowego modelu naboru oficerów na stanowiska służbowe attaché obrony na poprawę bezpieczeństwa militarnego Rzeczypospolitej Polskiej w obliczu obecnych zagrożeń (s. 18), ale też zastosowane instrumentarium metodologiczne pozwalające Doktorantowi wyciągnąć pragmatyczne wnioski. Rezultaty bowiem przeprowadzonych przez Doktoranta badań ukazały działalność oraz funkcjonowanie polskiej wojskowej służby dyplomatycznej jako narzędzia, które służy utrwalaniu i wzmacnianiu bezpieczeństwa militarnego RP, co potwierdza lektura rozprawy doktorskiej

2. Ogólna charakterystyka rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska jest opracowaniem względnie obszernym, ponieważ obejmuje 272 strony. Składa się z kilku części: streszczenia w języku polskim i angielskim (3-6), słownika terminów (10-13), wstępu (s. 14-16), pięciu merytorycznych rozdziałów (s. 17-222), zakończenia (s. 223-227), bibliografii (s. 228-260) obejmującej wykorzystane do opracowania dzieła wydawnictwa zwarte, artykuły naukowe, netografię, akty normatywne, źródła archiwalne, jak też aneksów (261-268) oraz spisu rysunków i tabel (s. 269-272).

3. Ocena metodologiczna i merytoryczna rozprawy doktorskiej

Pan mgr Paweł Jaśkiewicz w rozprawie doktorskiej poddał badaniu problematykę naboru na członka personelu dyplomatycznego ukazując to zjawisko w aspekcie bezpieczeństwa militarnego. Tak ujęty obszar badań uzasadniał sformułowanie przez Doktoranta głównego problemu badawczego, który został ujęty w pytaniu o wpływ nowego modelu naboru oficerów na stanowiska służbowe attaché obrony w obliczu obecnych zagrożeń na poprawę bezpieczeństwa militarnego RP. Z kolei dopełnieniem głównego problemu badawczego było sformułowanie szczegółowych problemów badawczych ujętych także w formie pytań zarówno o wpływ ewolucji działalności polskiej wojskowej służby dyplomatycznej na zwiększenie bezpieczeństwa militarnego RP, jak też o aktualny model naboru żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe attaché obrony, ale i o zmiany wymagane w aktualnie stosowanym modelu naboru żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe attaché obrony wynikające z diagnozy polskiej wojskowej służby dyplomatycznej w zestawieniu z dyplomacjami obronnymi innych państw, jak również o sposób, w jaki nowy model może usprawnić proces naboru na stanowiska służbowe attaché obrony wobec aktualnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego Polski. Jednocześnie zasadnym było przyjęcie przez Doktoranta hipotezy głównej zakładającej, że model planowania naboru na stanowiska służbowe attaché obrony w Siłach Zbrojnych RP wzmocni bezpieczeństwo militarne w obliczu współczesnych zagrożeń Polski oraz doprecyzowanie tej hipotezy czterema szczegółowymi hipotezami badawczymi. Zostały one także sformułowane w formie kilku przypuszczeń – po pierwsze, że zmiany, które zaszły w działalności polskiej dyplomacji wojskowej na przestrzeni lat wpłynęły na zwiększenie bezpieczeństwa militarnego RP, po drugie, że aktualnie

stosowany model naboru na stanowiska attaché obrony jest zbyt długi i wymaga przemodelowania, po trzecie, że żołnierze, którzy zajmowali stanowiska attaché obrony, powinni zostać pominięci z części aktualnie stosowanego procesu naboru (1 i 2 dzień rozmów) w przypadku kolejnego aplikowania przez nich na te stanowiska oraz że nowy model naboru na stanowiska służbowe attaché obrony w Siłach Zbrojnych RP usprawni aktualnie obowiązujący proces naboru w korpusie oficerów zawodowych przez zastosowanie przyjętych w rozprawie doktorskiej etapów jego implementacji (s. 18-19).

Zważywszy na przyjęte założenia badawcze Doktorant dowiódł, że dyplomacja wojskowa będąca w istocie instrumentem polityki zagranicznej i bezpieczeństwa państwa zapewnia szczególny wymiar utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa militarnego RP (s. 224-226).

Z kolei pośród metod badawczych, które zastosowano w toku badań znalazły się: analiza źródłowa, sondaż i modelowanie. W ramach analizy źródłowej użyte zostały techniki badawcze tj. obserwacja (w ramach której wykorzystano narzędzie w postaci arkusza obserwacji), wnioskowanie (w ramach którego zastosowano narzędzie w postaci tabel porównań) oraz analogia (w ramach której zastosowano narzędzie w postaci diagramów zależności), abstrahowanie (w ramach którego zastosowano narzędzie w postaci modeli logicznych) oraz synteza (w ramach której zastosowano narzędzie w postaci kart syntezy). Natomiast w ramach metody badawczej sondażu zastosowano technikę badawczą w postaci badań ankietowych. W ramach zaś tych badań użyto narzędzia badawczego w postaci kwestionariusza ankiety. W rozprawie doktorskiej zastosowano także metodę badawczą w postaci modelowania używając techniki badawczej - wielowymiarowej analizy porównawczej oraz narzędzia badawczego w postaci macierzy danych (s. 21-22).

Przeprowadzony proces badawczy przez Doktoranta uzasadnia stwierdzenie, że zarówno w trakcie badań, jak też podczas formułowania ich wyników, wykorzystany materiał źródłowy został dobrany w sposób prawidłowy, co pozwoliło ukazać istotę rozpatrywanego zjawiska. Tym samym z metodologicznego punktu widzenia rozprawa doktorska została opracowana na poziomie wysoce zadowalającym.

Merytoryczny aspekt pracy ujęto zaś w poszczególnych częściach dysertacji naukowej. I tak, rozdział pierwszy poświęcony został złożeniom metodologicznym, w którym przedstawiono problemy, cele, hipotezy badawcze oraz podmiot i przedmiot badań z całym instrumentarium metodologicznym. Rozdział drugi objął opis ewolucji polskiej wojskowej służby dyplomatycznej w kontekście bezpieczeństwa militarnego, w którym kompleksowo ukazano bezpieczeństwo i jego rodzaje, istotę bezpieczeństwa militarnego i jego znaczenie, jak również zarys kształtowania się polskiej dyplomacji. Kolejny – rozdział trzeci – stanowił opis aktualnego modelu naboru żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe attaché obrony, który został ukazany w aspekcie teoretycznych podstaw funkcjonowania korpusu dyplomatycznego, analizy zagrożeń Polski w XXI w. oraz oceny funkcjonowania korpusu dyplomatycznego. Pozostałe dwa rozdziały czwarty i piąty dotyczyły kolejno polskiej dyplomacji obronnej na tle innych, wybranych państw, jak również modelowaniu procesu naboru na stanowiska attaché obrony. Pośród wniosków, które sformułował Doktorant należy zwrócić uwagę na fakt, że działalność attaché obrony wyznaczanych do pełnienia służby przy przedstawicielstwach dyplomatycznych RP jest kluczowa w procesie budowy systemu bezpieczeństwa państwa, jakkolwiek w dynamicznie zmieniającym się środowisku bezpieczeństwa obserwacja, ocena i unowocześnianie modeli prognozowania są jednym z niezbędnych czynników zapewniających przetrwanie i stabilizację (s. 221-222).

Recenzowana dysertacja autorstwa Pana mgra Pawła Jaśkiewicza przy jej pozytywnej ocenie w całości zarówno z metodologicznego, jak również merytorycznego punktu widzenia, składania do zgłoszenia pewnej sugestii. I tak, Pan mgr Paweł Jaśkiewicz analizując w drugiej części dysertacji znaczenie i rodzaje bezpieczeństwa włożył duży wysiłek zestawiając poglądy teoretyków na ten temat występujące na gruncie piśmiennictwa naukowego, jakkolwiek pominął w tym względnie swoje autorskie stanowisko, które byłoby cennym uzupełnieniem. Liczę, że podczas obrony Doktorant wyjaśni, jak współcześnie postrzega pojęcie bezpieczeństwa. Poza wskazaną sugestią, nie formułuje innych uwag do przeprowadzonego toku wywodów.

4. Ocena redakcyjna rozprawy doktorskiej

Dysertacja naukowa autorstwa Pana mgra Pawła Jaśkiewicza jest przykładem rzetelnie opracowanego dzieła naukowego zarówno pod kątem zastosowanej w niej terminologii, ale również z perspektywy redakcyjnej. I choć zdarzają się drobne niedostatki warsztatowe tzw. literówki, to są to tylko wyjątkowe niedomagania, które w żaden sposób nie uchybiają wartości całości rozprawy doktorskiej.

5. Zagadnienia do wyjaśnienia

Proszę wyjaśnić jakie znaczenie mają ratyfikowane umowy międzynarodowe dla bezpieczeństwa państwa.

6. Wniosek końcowy

Podsumowując stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska autorstwa Pana mgra Pawła Jaśkiewicza pt.: *Model naboru na stanowiska attaché obrony w kontekście bezpieczeństwa militarnego* przygotowana pod kierunkiem naukowym Pana płk. dr. hab. Bartosza Kozickiego, prof. uczelni

i Pana ppłk. dr. hab. Marcina Górnikiewicza, prof. uczelni jest oryginalnym opracowaniem naukowym wpisującym się w jeden z wielu nurtów badawczych prowadzonych na gruncie dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i należy ocenić ją pozytywnie.

Recenzowana dysertacja naukowa wychodzi naprzeciw aktualnym problemom w zakresie potrzeb usprawniania naboru na stanowiska attaché obrony wyznaczanych do pełnienia służby przy przedstawicielstwach dyplomatycznych RP za granicą, co stanowi kluczową rolę w procesie budowy systemu bezpieczeństwa państwa. Z kolei sformułowane w rozprawie doktorskiej wnioski pozwalają stwierdzić, że Doktorant posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Jednocześnie przez wzgląd na fakt, że recenzowana rozprawa doktorska przedstawia nowatorską koncepcję rozwiązania badanego problemu, jak również ma wymiar wysoce praktyczny tworząc solidną podstawę do dalszych analiz w obszarze bezpieczeństwa militarnego na poziomie krajowym i międzynarodowym, tym samym wnoszę o jej wyróżnienie.

Uwzględniając powyższe stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska wypełnia wymogi określone w art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), toteż wnoszę o dopuszczenie Pana mgra Pawła Jaśkiewicza do procedowania kolejnych etapów przewodu doktorskiego.

prof. dr hab. Marcin Jurgilewicz